

Sjón

Păr auriu ca porumbul,
ochi cenușii

Traducere din limba islandeză
și note de Ovio Olaru

POLIROM
2022

Erla stătea la capătul mesei din bucătărie și aduna tăcută cu vârfurile degetelor resturile de zahăr de pe fața de masă. Atunci Sólveig și-a amintit de costumul negru pe care l-a lăsat la ei, când a plecat, mătușa KiKi. Până la urmă, Gunnar ar putea primi confirmarea și într-un costum nou, la fel ca colegii lui. Ar trebui să fie deja îndeajuns de mare încât să-l încapă, lungan cum e. Chestiunea era rezolvată.

Sólveig l-a fixat cu privirea pe Gunnar, așteptând un răspuns. El a ridicat din umeri. Ea s-a încruntat și a dat dezaprobat din cap, întorcându-se spre mama lor. Întâlnindu-i privirea, Gunnar a rostit un „Ce?“ mut cu buzele, apoi s-a întors întrebător spre Astrid. Ea l-a ciupit de genunchi, pe sub masă.

— Bună idee, nu?

Gunnar a roșit:

— Da, da...

Erla s-a îndreptat în scaun, dar Sólveig s-a ridicat înaintea ei de la masă:

— Stai cu Hörður, mami. Îl găsim noi.

Hörður a intrat în bucătărie: de șapte ani la trup, de patru la minte.

— Vreau să vin și eu.

Deși apartamentul din blocul de pe Asparmelur era minuscul în comparație cu casa pe care o construise Páll Kampen pentru familia lui pe Mánavallagata, toată lumea era de acord că magazia de la subsol era destul de încăpătoare. După ceva căutări, costumul a fost găsit într-o cutie de carton, îngropat sub operele complete ale lui Bjørnstjerne Bjørnson și sub niște vechi calendare de la Compania de Transport Maritim. Hörður a primit voie să ia unul cu el, sus. Și l-a ales chiar pe cel pe anul în care se născuse, iar frații l-au felicitat pentru alegerea făcută. Pe prima pagină se aflau niște poze reprezentând diferite activități ale companiei, tipărite în albastru pe hârtie subțire galbenă, și, cu toate că erau la fel de granulate ca orice imagine imprimată pe un astfel de fundal neclar, puteai distinge într-una dintre ele un grup de muncitori din depozit pozând în fața clădirii; tatăl lor, Páll, era al doilea din dreapta.

Între Sólveig, Astrid și Gunnar s-a așternut tăcerea. Fără un cuvânt, Astrid a luat calendarul din mâna fratelui celui mic și i-a rupt pagina cu poze. I-a înapoiat calendarul lui Hörður, a împăturit hârtia și a îndesat-o în buzunarul rochiței.

Costumul s-a dovedit a fi un pic cam mare și nu tocmai în ton cu moda bărbătească a zilei, dar cu puțină pricepere se putea ajusta și netezi cu fierul de călcat locul unde înainte fusese custătura. Sólveig făcea parte din trupa de dans a lui Svavar și Ebba și era pricepută să descoasă, să strâmteze și să netezească – de fiecare dată când erau admiși noi membri, costumele trebuiau ajustate pe măsură. Gunnar avea deja o cămașă bunicică și pantofi, iar cravată avea să-și cumpere de la Magazinul pentru Bărbați.

Sfatul vicarului era ca Erla să țină petrecerea de după confirmare în sala de recepții a bisericii, împreună cu alte două văduve care aveau copii ce urmau să fie confirmați. Surorile lui Gunnar nici nu voiau să audă și ziceau că și așa erau destule lucruri care-i aminteau mamei de pierdere și nu mai era nevoie de unul în plus. „Ne-om descurca cumva.“ Acesta a fost răspunsul pe care l-a primit pastorul Ásgeir când a încercat să-i convingă.

În seara confirmării, Gunnar stătea întins în pat, contemplând cadourile primite. Era în cămașă, începuse să-și dea jos cravata și își desfăcuse primul nasture; sacoul negru era lângă el, pe pat. Primise un set de stilouri, o sută cincizeci de coroane într-un plic, un exemplar din *Immurile Patimilor*, de Hallgrímur Pétursson, un atlas geografic cu granițele de la acel moment ale țărilor, un briceag și *Legendarele Saga*

ale Nordului, în trei volume. Vocile ajungeau până la el de la catul de jos. În dormitorul apartamentului cu două camere, Erla îl pregătea pe Hörður pentru somn.

Gunnar avea camera lui la mansardă. Nu era mare, dar avea loc pentru o canapea, un birou și un raft cu cărți, precum și pentru un șifonier căruia îi zicea „sicriul“. În mijlocul tavanului înclinat se afla un luminator, iar dacă se urca pe un scaun putea vedea chiar centrul orașului până spre golful Faxaflói. Acum mai locuiau în casă doar trei suflete. Sólveig trăia în Hlíðar cu iubitul ei, un radical, student la Istorie, pe nume Einar, iar Astrid stătea în chirie cu colega ei de la Colegiul Pedagogic. Acest aranjament îi permitea lui Gunnar să locuiască în continuare cu mama lui.

Petrecerea fusese un succes. Cu ajutorul unei bune prietene și al fiicelor ei, Erla a putut să fie, pentru întâia oară, gazdă în noua ei casă – care s-a dovedit a fi destul de încăpătoare, chiar și după ce veniseră toți oaspeții. Invitații fuseseră vechi colegi de muncă ai lui Páll, împreună cu soțiile și copiii lor, prieteni de-ai lui Gunnar din Cartierul de Vest, unde locuiseră înainte, și foștii lor vecini. De exemplu, printre ei se afla și Lúther Alfredsson, care încă rămăsese alături de familia Kampen, cu toate că Páll îl luase la bătaie și-l numise „ucigaș“ în ziua în care s-a aflat la radioul islandez de moartea poetului norvegian din rezistența

antifascistă, Nordahl Grieg. Îi adusese lui Gunnar cadou o carte ilustrată despre insecte, în limba germană, veche, dar încă în stare bună.

„E. Jünger, Leipzig 1930“. Lui Gunnar, semnătura de pe prima pagină nu-i spunea nimic. Lúther i-a luat mâna într-a lui:

— Acum e a ta.

Câteva telegrame de felicitare au venit din Insulele Westman, unde locuiau neamurile lor cele mai apropiate din Islanda. Și chiar dacă, după război, pierduseră legătura cu rudele din Norvegia, cel mai frumos dintre cadouri venise, pe o rută ocolitoare, tocmai dintr-acolo. Un pachet din Buenos Aires, trimis de Kirsten Sigrid Kampen. În el se afla o brichetă gravată în argint, purtând inițialele nepotului ei preferat.

Gunnar a extras un trabuc gros din buzunarul de la piept al sacoului. A deschis luminatorul și a aprins trabucul cu bricheta primită. Halli, șeful magazinului, îi spusese că ar fi un trabuc de calitate, un trabuc adevărat, și, după ce a tușit la primul fum, Gunnar i-a prins gustul. Pe birou se afla cadoul din partea parohiei: un verset din Sfânta Scriptură, înrămat.

„Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!“ – *Evanghelia după Marcu 9, 24*¹.

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură a Vechiului și Noului Testament. Cu trimiteri*, traducerea Dumitru Cornilescu,

La fel ca ceilalți copii care primiseră confirmarea în același timp cu el, Gunnar își alesese un pasaj din care să recite în timpul ceremoniei. Nu fusese acesta. Pastorul Ásgeir îl alesese pe acesta după ce-i interzisese să citeze din cuvintele Domnului din capitolul 14, versetul 26 din *Evanghelia după Luca*.